

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД
ЛУВСАННАМСРАЙН ОЮУН-ЭРДЭНЭ
ТАНАА

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮНИЙ
АСУУЛГА

14201 Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг
Жанжин Д.Сүхбаатарын талбай 1, Төрийн ордон
Утас: 26-70-16, Факс: 32-70-16
E-mail: stategreathural@parliament.mn
http://www.parliament.mn

2021.06.15 № 22

Асуулга тавих тухай

Дэлхийд өргүй улс гэж өнөөдөр алга байна. Гэхдээ өр, орлогын харьцаа гэж байдаг. Дэлхийн ихэнх орнууд өрөө төлөх эдийн засгийн потенциалтай байдаг бол зарим нь тэр потенциалгаа хэтрүүлж, өрийн хавханд орох тохиолдол олон. Улс орнуудыг Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнтэй /ДНБ/ нь харьцуулахад хэт өндөр өртэй улсуудыг дампуурах эрсдэлтэй ангилалд хамруулдаг.

Ханшийн өндөр эрсдэлтэй, уул уурхайд суурилсан эдийн засагтай манай улсын хувьд арилжааны өндөр хүүтэй зээлээр хөгжлийн бодлогоо тодорхойлж ирсэн нь өнөөдөр эдийн засагт бодит хүндрэл үүсгээд байна.

Манай улсын нийт гадаад өр 2016 онд 23,4 тэрбум ам.доллар байсан. Засгийн газрын гадаад өр 2020 оны эхэнд 7,3 тэрбум ам.доллар байсан бол өнөөдөр 1,1 тэрбумаар өсч, 8,4 тэрбум ам.доллар болсон байна. Манай улс 13 тэрбум ам.долларын эдийн засагтай, нийт гадаад өр 32,5 тэрбум ам.долларт хүрчээ. Ингэснээр өрийн хавханд орсон улсуудын жагсаалтад орж байна.

Улсын Их Хурал өрийн таазыг нэмэгдүүлж, Засгийн газрын өр, ДНБ-ний харьцааг 60 хувь болгон 2021 оноос мөрдөхөөр шинэчилж, гадаад өрийг энэ онд ДНБ-ний 44.1 хувь, 2022 онд 39.1 хувьд хүргэж тус тус буулгахаар тооцсон. Гэтэл гадаад өр өнөөдөр ДНБ-ний 62.3 хувьд хүрч энэ зорилт биелэхэд хүндрэлтэй болж ирлээ. Засгийн газрын гадаад өрийн дарамтыг нэмэгдүүлж байгаа гол зүйл нь зээлийн хүүгийн төлбөр байна. Тухайлбал, 2021 оны 4 дүгээр сард жилийн 10.875 хувийн хүүтэй Мазаалай бондыг төлж барагдуулсан.

Засгийн газарт бүртгэлтэй байгаа 8,4 тэрбум ам.долларын өрийг татвар төлөгчид төлөх нь ойлгомжтой. Энэ өрийн тодорхой хэсэг нь Коронавируст цар тахалтай холбоотой нь үнэн боловч улсын хэмжээнд гадаад өрийн удирдлага алдагдсантай холбоотойгоор өрийн хэмжээ ихэссэн гэж үзэж байна.

Гадаад өр, ДНБ-ний харьцааг Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуулиар тодорхой хувь зааж хязгаарладаг. Гэтэл Засгийн газрын зээлийн хүүгийн төлбөр жил бүрийн төсвийн орлого, зарлагад дарамт учруулж байна.

2020000174

Иймд Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.13 дах заалт, 39 дүгээр зүйлийн 39.1.1 дэх хэсгийг үндэслэн Танд дараах асуулгыг тавьж байна. Үүнд:

1. Шинээр арилжааны нөхцөлтэй гадаад зээл авахаа зогсоосноор төсөвт үзүүлэх дарамт буурч, энэ онд зээлийн хүүгийн зардал төсвийн зарлагын 7.1 хувь, 2022 онд 6.2 хувь болох зорилт, тооцоолол бий. Энэ зорилт, тооцоолол хангагдаж байгаа эсэх талаар болон уг зорилтыг хангахын тулд ямар арга хэмжээ авч байгаа талаар;

2. Цаашид энэ чиглэлийн эрсдэлээс сэргийлж, нөөц бий болгох, гадаад өрийг өсгөхгүй барьж, бууруулах чиглэлээр ямар бодлого баримтлах ажиллаж байгаа талаар;

3. Гадаад зах зээл дээр уул уурхайн бүтээгдэхүүн, түүхий эдийн үнэ өндөр байгаа энэ үед өрийг бууруулах чиглэлээр Засгийн газраас ямар бодлого баримтлан ажиллаж байгаа талаар;

4. Гаднаас авч буй зээл эдийн засгийн өсөлтийг дэмжиж, ажлын байр бий болгох гэх мэт зөв зохистой зүйлд зарцуулагдаж байж үр ашгаа өгдөг. Энэ чиглэлээр Засгийн газраас ямар бодлого баримталж ажиллаж байгаа талаар;

5. Экспортод гарч буй түүхий эдийн боловсруулалтыг нэмэгдүүлэх замаар үнэ, үр ашгийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр Засгийн газраас хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээ, энэ чиглэлээр цаашид ямар бодлого баримтлан ажиллах талаар тодорхой мэдээллийг ирүүлнэ үү.

Асуулгын хариуг Монгол Улсын Их хурлын тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.3-т заасан хугацаанд ирүүлэх улмаар Улсын Их Хурлын чуулганы нэгдсэн хуралдаанд танилцуулахыг Танаас хүсье.

Хүндэтгэсэн,

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ГИШҮҮН

Б. БАТТӨМӨР

20220909174